

XX. reál- és humántudományi
ERDÉLYI TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA
Kolozsvár • 2017. május 18–21.

PSZICHOLÓGIA II.: KOGNITÍV PSZICHOLÓGIA

I. Díj: Tamás Borbála

II. Díj: Lőrincz Máté

III. Díj: Molnár Hunor és Tolnai Edina-Renáta és Barta Andrea

A XXXIV. Országos Tudományos Diákköri Konferenciára (OTDK) részvételi jogot szerzett:
Tamás Borbála, Lőrincz Máté, Barta Andrea, Molnár Hunor és Tolnai Edina-Renáta

A siker-kudarccs és kudarc-siker időbeli egymásutániságának személyiség- és motivációs meghatározói

Szerző:

Molnár Hunor, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár, Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Pszichológia szak

Témavezető:

dr. Szamosközi István egyetemi professzor, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár, Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Alkalmazott Pszichológia Intézet

„A sikert mindenki bírja, a kudarcot kevesebben.” A kutatás célja a sikeres cselekvések után bekövetkezett kudarc, illetve a kudarc után bekövetkezett siker kontextusában megnyilvánuló döntési stratégiák vizsgálata, illetve ezen helyzetekben megnyilvánuló döntések személyiség meghatározói. A kutatásban használt eszközök: Big Five-személyiségteszt, valamint a szerzők által kialakított roll-a-ball program, amelyben a résztvevő személyek feladata egy oszlopra szerelt tányér egyensúlyban tartása és minél magasabbra emelése úgy, hogy a tányéron található golyó ne essen le. Résztvevők a Babeş-Bolyai Tudományegyetemen tanuló egyetemisták (N=50). Az eredmények bizonyítják, hogy különbségek mutatkoznak a teljesítményben a sikeres, illetve sikertelen próbálkozásokat követő döntési eljárásokban. Másrészt, hogy a résztvevők közötti kiemelkedő különbségeket a sikertelen próbálkozások kontextusában megjelenő problémás megoldási stratégiák határozzák meg.

A flow legyen veled

Szerző:

Lőrincz Máté, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár, Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Pszichológia

Témavezető:

dr. Kálca Jánosi Kinga egyetemi adjunktus, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár, Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Alkalmazott Pszichológia Intézet

Kutatásunk célja a flow-élmény és mentális egészség kapcsolatának kimutatása, a személyiség hardiness mutatóján keresztül, továbbá egy, a maori nép által ősidők óta használt eszközre, a poi-ra (flow art) épülő program segítségével a résztvevők közelebb juttatása a flow megtapasztalásához. Az újonnan szerzett procedurális és deklaratív ismeretek által, a flowhoz tartozó metaképességek fejlesztésével, a jelenség mennyiségi és minőségi növekedésének kimutatására törekszünk, mely egy indirekt kognitív átstrukturáláshoz vezethet, ami a mentális egészség növekedését okozhatja. Hipotéziseink: Korreláció áll fent a flow-élmény, mentális egészség és hardiness mutatói között, valamint egy több alkalomból álló, poival történő beavatkozás hatására növekedés érhető el ezek mutatóiban. Módszer: Kutatásunkban a kolozsvári pszichológia szak első- és másodéves hallgatói vettek részt, az életkoruk 18 és 26 (N=55, M=12.73, SD=1.446) év között változott. Három kérdőívet használtunk, a flow-állapot kérdőívet, a Hardiness Scale-t, valamint a The Mental Health Inventory-t. A résztvevők közül a kísérleti részben 20 személy vesz részt.

Kulcsfogalmak: flow, flow art, poi, hardiness, mentális egészség

Az iskolai eredményesség prediktorai: tanulási stílus, személyiség és kontrollhely hatása a diákok teljesítményére

Szerző:

Barta Andrea, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár, Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Pszichológia szak

Témavezető:

dr. Szamosközi István egyetemi professzor, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár, Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Alkalmazott Pszichológia Intézet

A diákok iskolai teljesítményét számos pszichológiai tényező befolyásolja, mint a tanulási stílus, személyiség és kontrollhely. A kutatás elsődleges célja a sikeres, illetve sikertelen tanulók személyiségprofiljának feltárása, annak megállapítása, hogy a reál és humán beállítottságú tanulók között milyen tanulási stílusbeli különbségek fedezhetőek fel. A kutatásban nagyváradi középiskolai diákok vettek részt, életkoruk 14 és 18 év között változott (N=167). Három kérdőívet alkalmaztunk: a Biggs-féle tanulási folyamat kérdőívet, a Big Five személyiség leltárat és a Rotter-féle kontrollhely skálát. Emellett a sikeres és sikertelen teljesítmény megállapításához a diákok középiskolai átlagosztályzatát használtuk fel. A kutatásban be szeretnénk mutatni, hogy a kiemelkedő iskolai teljesítményt nyújtó diákok az alapos és teljesítő tanulási stílusokat részesítik előnyben, nyitottabbak az új tapasztalatok iránt, belső kontrollhellyel rendelkeznek, ezzel szemben az alacsony teljesítményű diákok felületesen tanulnak, extravertáltabbak és barátságosabbak.

Határvilág – a borderline és a kreativitás kapcsolata

Szerző:

Kiss Edina, Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar

Témavezető:

dr. Kiss János, Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar, tszv. főiskolai tanár

Dolgozatom kiindulásakor célként fogalmazódott meg bennem egy Magyarországon, de világviszonylatban is feltáratlan terület, a művészi késztetések felmérése a borderline személyiségzavarral diagnosztizált betegek körében és a kapott eredmények összehasonlítása, más, ebben a személyiségzavarban nem szenvedő kontrollcsoport eredményeivel. Feltáró kutatást végeztem, kérdőíves módszerrel vizsgáltam hipotéziseimet, melyek az adott személyiségzavarral diagnosztizált egyének kreativitására és annak megnyilvánulására, kifejeződésére irányult. A tavalyi évben a válaszadók a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei régióból kerültek ki, ezen belül is a Sántha Kálmán Pszichiátriai Szakkórház nagykállói és nyíregyházi telephelyéről és ezek vonzáskörzetében élő ellátott egyénekből. Az idei évben az Új Nemzeti Kiválóság Program keretein belül lehetőségem volt a kutatást regionális szintre terjeszteni, amelyben részt vett a nyíregyházi Jósa András Egyetemi Oktatókórház, a Debreceni Egyetem Klinikai Központja, illetve a miskolci Semmelweis Egyetemi Oktatókórház. Ezen kórházak pszichiátriai osztályain történt a felmérés. Az általam felhasznált kérdőívek egyikét a Debreceni Egyetem Pszichológia Intézetében fejlesztette ki Tóth László és Király Zoltán, ez a TKBS – Tóth-féle kreativitást mérő skála, a másik a Torrance-féle körök teszt volt.

„Felismerni=jelentést adni” – a torzított tárgyak észlelése és a jelentésadás sajátosságai képzőművész és más szakos diákoknál (összehasonlító elemzés)

Szerző:

Tamás Borbála, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár, Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Pszichológia szak

Témavezető:

dr. Szamosközi István egyetemi professzor, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár, Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Alkalmazott Pszichológia Intézet

A művészek és a művészetben nem jártas személyek különböznek abban, ahogyan észlelik és értelmezik a környezetükből származó ingereket. A jelenlegi tanulmány célja, hogy megvizsgálja a festészet, művészettörténet és pszichológia szakos diákok jelentésadásának sajátosságait torzított tárgyak észlelése esetén. Művészetben való jártasság szempontjából 3 csoport vett részt a kutatásban: 20 festő, 11 művészettörténész és 36 pszichológia szakos hallgató (N=67). Általunk készített számítógépes programot alkalmazva, a feladat 6 képből álló sorozat felismerését feltételezi. Minden megjelenített kép 7 szekvenciában torzított, szekvenciánként egy kép jelenik meg, a legtorzabbtól a konkrét fele haladva. A résztvevők feladata a torzított tárgy felismerése. Valamennyi résztvevőnél a feladat egyénileg volt alkalmazva. A kísérlet egyszempontos varianciaanalízisre épül.

Kulcsfogalmak: művészetpszichológia, torzított képek észlelése, jelentésadás

Az ökológiai intelligencia média általi befolyásolhatósága 1–4. osztályos diákoknál

Szerző:

Losteiner Hanna Zsófia, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár, Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Pszichológia Szak

Témavezető:

dr. Szamosközi István egyetemi professzor, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár, Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Alkalmazott Pszichológia Intézet

A kutatás célja az ökológiai intelligenciához és annak struktúrájába tartozó, a természettel szembeni érzékenység mérése és fejlesztése. Alkalmazott eszközök a Dispositional Empathy with Nature Scale (DENS)-kérdőív és videoklipek. A kísérletben erdélyi és magyarországi 1–4. osztályos tanulók vesznek részt (N=120). A kutatás ANOVA-designra épül. A kapott eredmények kultúrközi eltéréseket mutatnak, illetve a mért változó (természet iránti érzékenység) bizonyos személyiségtényezőkkel való összefüggést emelnek ki, úgyszintén az érzékenység szempontjából nemek közötti különbségek is mutatkoznak.

Információkereső viselkedés, mint a továbbtanulás és/vagy pályaorientáció prediktora

Szerző:

Csüdör Balázs, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár, Pszichológia és
Neveléstudományok Kar, Pszichológia szak

Témavezető:

dr. Batiz Enikő egyetemi adjunktus, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár, Pszichológia
és Neveléstudományok Kar, Alkalmazott Pszichológia Intézet

A kutatás témája a 12. osztályos, érettségi előtt álló, tanulók információszükséglete, a szükséglet mértéke, valamint az információkereső, célirányos viselkedés sajátosságai. Milyen információk segítik elő a döntési mechanizmusokat, hogyan nyilvánul meg a célirányos viselkedés az érettségi előtt álló fiataloknál, mennyire segíti a célirányos kereső viselkedés az egyetem és/vagy szak kiválasztását? Ez a kutatás több kérdésre is keresi a választ. Elsősorban arra, hogy a diákok milyen forrásokat hajlamosak használni, milyen értékrend alapján használják ezeket a forrásokat annak érdekében, hogy információt keressenek egy egyetem kiválasztásával kapcsolatosan. Másodsorban, kihez fordulnak a diákok, ha segítségre van szükségük a megfelelő információ megtalálásához. Miután sikerült, avagy nem sikerült a sok információ közül választani, döntés elé vannak állítva a diákok. Így a célirányos információkeresés szükséglete egy döntést eredményez. Tehát az információkereső viselkedés („need for information”) és a talált információ alapján meghozott döntés prediktora lehet a későbbi egyetem, szak kiválasztásának.

Az analitikus és az intuitív gondolkodás: stratégiák a feladatmegoldásban

Szerző:

Datner Arnold-Szabolcs, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár, Pszichológia és
Neveléstudományok Kar, Pszichológia

Jakab Erika, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár, Pszichológia és Neveléstudományok
Kar, Pszichológia

Témavezető:

dr. Szamosközi István egyetemi professzor, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár,
Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Alkalmazott Pszichológia Intézet

dr. Mérő László egyetemi professzor, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár, Pszichológia
és Neveléstudományok Kar, Alkalmazott Pszichológia Intézet

Kutatásunkat a dr. Mérő László által kidolgozott *Nyolcrétű könyv* segítségével valósítjuk meg. Célunk feltérképezni azokat a tipikus gondolkodási stratégiákat, amelyek az egyes nehézségi szinteken jelentkeznek, és ezáltal megfejteni a nagymesterré válás titkát, illetve az intuitív gondolkodás kognitív mechanizmusait. A kutatásban pszichológia szakos egyetemisták vesznek részt (N=40), az intuitív gondolkodást mérő eszközt egyénenként alkalmazzuk. A kapott eredmények a kutatott változók (intuitív/analitikus problémamegoldási stratégia) közötti összefüggést mutatják ki, miszerint egy bizonyos szintű expertíziis megszerzése után az analitikus stílust alkalmazó egyes megoldók áttérnek az intuitív stratégiára. A kutatásunk ismételt mérésre épülő design alkalmaz.

Intertemporális döntések: az érettségire/felvételire fordított felkészülési idő és a szabadidő arányának motivációs háttere

Szerző:

Tolnai Edina-Renáta, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár, Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Pszichológia szak

Témavezető:

dr. Szamosközi István egyetemi professzor, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár, Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Alkalmazott Pszichológia Intézet

A kutatás célja az érettségiző diákok intrinzik tanulási motívumainak, időbeosztásának összehasonlító vizsgálata hasonló korú, de nem érettségiző, illetve egyetemi felvételire nem készülő csoporttal, valamint az ezekre vonatkozó döntések összehasonlító elemzése. A vizsgálatban 12. osztályos elméleti líceumban és szaklíceumban tanuló végzős diákok vesznek részt (N=116). A kutatás korrelációs designra épül. Az alkalmazott eszközök: LASSI célállítási és időmenedzsment kérdőíve, P. Zimbardo időperspektíva kérdőíve, illetve A. Kruglanski szabályozási mód kérdőíve. A kapott eredmények azt bizonyítják, hogy az érettségire, illetve egyetemi felvételire készülő 12.-es diákok időbeosztási stratégiái, a kitűzött célokra vonatkozó döntései és megoldási stratégiáik belső szerveződése külső kritériumok szerint strukturálódik a kontrollcsoportéhoz viszonyítva.

Te milyen nyelven érzel? Képi és propozicionális érzelmi inger feldolgozása többnyelvűeknél

Szerző:

Maluczán András Róbert, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár, Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Pszichológia szak

Témavezető:

dr. Szamosközi István egyetemi professzor, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár, Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Alkalmazott Pszichológia Intézet

Modern korunk egyik legnépszerűbb jelensége a többnyelvűség. Ez a kutatás azt tűzte ki célul, hogy megvizsgálja, milyen különbségek tapasztalhatóak az érzelmi feldolgozás terén többnyelvűeknél, ha az érzelmi ingert képi, valamint propozicionális reprezentációk képezik. Az esetleges eltéréseket pedig az érzelmi intelligencián (EQ) keresztül is tárgyalja. A kutatás résztvevői olyan egyetemi hallgatók, akik beszélnek a magyar, román valamint az angol nyelvet, nyelvi jártasságtól függetlenül.

Kulcsszavak: kétnyelvűség, többnyelvűség, affektív feldolgozás, reprezentáció, vizuális imagisztika, propozicionális reprezentáció, érzelmi intelligencia